

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र
सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३
बमोजिम

सार्वजनिक गरिएको विवरण

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग
सिंहदरबार, काठमाडौं।
कार्तिक २, २०७८

१. परिचय:

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग एक संवैधानिक निकाय हो। नेपालको संविधानको भाग-२६, धारा २५० र २५१ मा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ। संघीयताको नवीन अभ्यासलाई संस्थागत गर्दै लैजान नेपालको संविधानमा गरिएका विभिन्न व्यवस्थाहरूमध्ये राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग एक महत्त्वपूर्ण संवैधानिक निकायको रूपमा रहेको छ। यस आयोगले सरकारहरूबीच भएको राज्यशक्तिको बाँडफाँडको प्रभावकारी कार्यान्वयनको आधार निर्माणमा भूमिका निर्वाह गर्ने गर्दछ। खासगरी आयोगले मुलुकमा उपलब्ध प्राकृतिक एवम् वित्तीय स्रोतहरूको संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच न्यायोचित बाँडफाँटको सुनिश्चितता गर्ने गर्दछ। अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट लगायतका विषयमा गहन जिम्मेवारी सहित गठन गरिएको यो आयोग नेपालका लागि एक नवीन किसिमको निकायका रूपमा रहेको छ।

२. आयोगको काम कर्तव्य र अधिकार:

नेपालको संविधानको भाग २६ को धारा २५१ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम तोकिएका छन्:

१. संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने विस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,
२. संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,
३. राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने,
४. प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने विस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,
५. संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने र राजस्व असुलीमा सुधार गर्नु पर्ने उपायहरूको सिफारिस गर्ने,
६. समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने,
७. संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँडका आधारको पुनरावलोकन गरी परिमार्जनको सिफारिस गर्ने,
८. प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तय गरी सिफारिस गर्ने,
९. प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरूबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण गर्न समन्वयात्मक रूपमा काम गर्न सुझाव दिने,
१०. प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन र अनुसन्धान गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

यसैगरी राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३ बमोजिम आयोगलाई देहायबमोजिमका काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएका छन्:

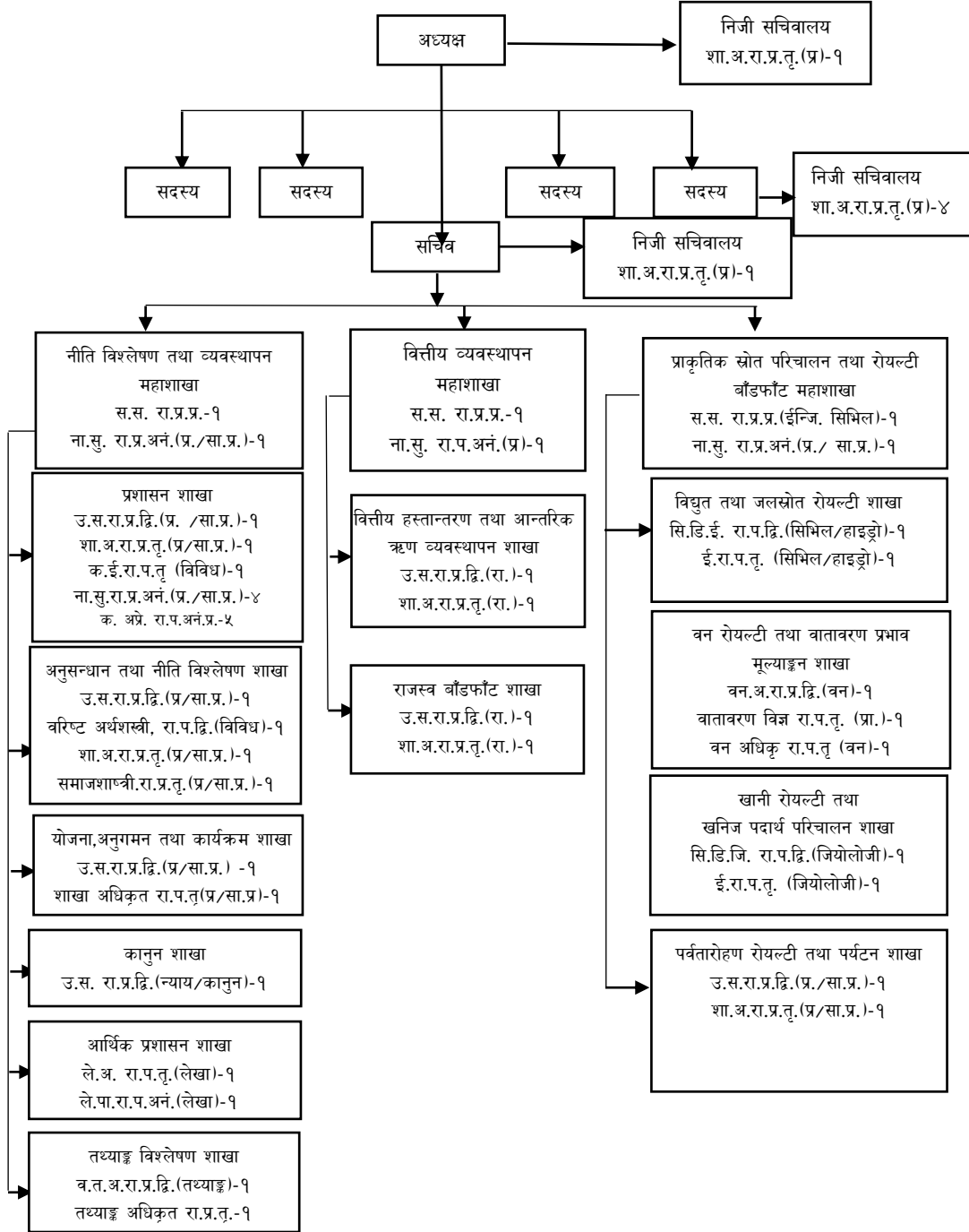
- १) प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई दिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,
- २) प्रदेश कानून बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,
- ३) नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट सम्बन्धमा उठेको विवाद समाधान गर्न आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने,
- ४) नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई दिने अनुदान सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,
- ५) नेपाल सरकार तथा प्रदेशले राजस्व बाँडफाँटका सम्बन्धमा कुनै सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,
- ६) नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लगाउने करका सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,
- ७) प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझाव दिने,

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको बाँडफाँट गर्दा आयोगको सिफारिस बमोजिम गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

३. आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या:

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा अध्यक्ष तथा सदस्यहरू रहने र आयोगको कार्य सञ्चालनका लागि स्थापना गरिएको कार्यालयमा सचिव र अन्य कर्मचारीहरू रहने व्यवस्था भएको छ। आयोगको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणबाट आयोगको कार्यक्षेत्र हेरी यसको कार्यालयमा विभिन्न तीनवटा महाशाखा र ती अन्तर्गत सम्बन्धित शाखाहरू रहेका छन्। आयोगको कार्यक्षेत्र विशिष्ट प्रकृतिको भएको हुनाले सामान्य प्रशासन, राजस्व, इन्जिनियरिङ्ग, तथ्याङ्क, विविध सेवा लगायतका विभिन्न सेवा समूहका जनशक्ति आयोगमा रहने व्यवस्था छ। आयोगको स्वीकृत संगठन संरचना र सो अनुसारको कर्मचारी विवरण देहायानुसार रहेको छ।

आयोगको सङ्गठन संरचना:

आयोगको कर्मचारी विवरणः

क्र.सं.	पद	श्रेणी	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति अवस्था	रिक्त
१.	सचिव	विशिष्ट	१	१	०
२.	सहसचिव	रा. प. प्रथम	३	१	२
३.	उपसचिव(प्रा.)	रा.प.द्वितीय प्राविधिक	५	२	३
	सि.डि.ई (हाइड्रो)		१	१	०
	सि.डि.जि.(जियोलोजी)		१	०	१
	वन अधिकृत		१	०	१
	वरिष्ठ अर्थशास्त्री		१	०	१
	वरिष्ठ तथ्याङ्क अधिकृत		१	१	०
४.	उपसचिव	रा.प.द्वितीय अप्राविधिक	७	७	०
	सामान्य प्रशासन		४	४	०
	राजस्व		२	२	०
	कानून		१	१	०
५.	शाखा अधिकृत(प्रा.)	रा.प. तृतीय प्राविधिक	७	२	५
	ईन्जिनियर(हाइड्रो)		१	१	०
	सहायक वन अधिकृत		१	१	०
	तथ्याङ्क अधिकृत		१	०	१
	ईन्जिनियर(जियोलोजी)		१	०	१
	कम्प्युटर इन्जिनियर		१	०	१
	वातावरणविद		१	०	१
	समाजशास्त्री		१	०	१
६.	शाखा अधिकृत	रा.प. तृतीय अप्राविधिक	१३	१४	०
	सामान्य प्रशासन		१०	११	०
	राजस्व		२	२	०
	लेखा		१	१	०
७.	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्रथम	१३	१२	१
	सामान्य प्रशासन		७	६	१
	लेखा		१	१	०
	कम्प्युटर अपरेटर		५	५	०
८.	हलुका सवारी चालक		१२	७	५
९.	कार्यालय सहयोगी		१२	९	३
		जम्मा	७३	५५	१९

४. कार्य विवरण:

यसैगरी माथि उल्लेखित संगठन संरचना अनुसार आयोगमा तीनवटा महाशाखा र १२ वटा शाखाहरू रहेका छन् जसको कार्य विवरण देहायानुसार रहेको छ।

(१) नीति विश्लेषण तथा व्यवस्थापन महाशाखा:

- आयोगको वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- आयोगको लागि आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क प्राप्ति, उपयोग र व्यवस्थापन गर्ने,
- आयोगले गर्ने बृहत् प्रभाव पर्ने खालका अनुसन्धानमुलक परियोजनाहरूको खाका बनाउने, अनुसन्धान गर्ने र त्यसको व्यवस्थापन गर्ने कार्य,
- तथ्याङ्कमा एकरूपता कायम गर्न परीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- वैदेशिक समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान सम्बन्धी कार्य,
- आयोगको आन्तरिक प्रशासन, व्यवस्थापन, समन्वय र नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य,
- मानव स्रोत व्यवस्थापन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- आयोगको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य,
- सूचना, सञ्चार, अभिलेख तथा प्रकाशन गर्नुपर्ने कार्य,
- आयोगले अन्य निकायहरूसँग गर्नुपर्ने समन्वय तथा सम्पर्क गर्ने कार्य,
- नीति, योजना तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्य,
- आयोगलाई आवश्यक पर्ने कानूनी परामर्श सम्बन्धी कार्य।

प्रशासन शाखा

- खरिद एकाईको सचिवालयको रूपमा काम गर्ने।
- वार्षिक खरिद योजना तयार गर्ने।
- आयोगको वार्षिक कार्य-सम्पादन योजना तयार गर्ने।
- आयोगको तलबी प्रतिवेदन पास गर्ने।
- आयोग र आयोगमा कार्यरत कर्मचारीबीच कार्य सम्पादन सम्झौता तयार गर्ने।
- प्रशासनिक विषयमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसँगको सम्पर्क विन्दुको रूपमा काम गर्ने।
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सम्पर्क विन्दुको रूपमा काम गर्ने।
- सूचना आयोगसँग सम्पर्क विन्दुको रूपमा काम गर्ने।
- सरुवा भएर जाने कर्मचारीको रमाना पत्र सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- जिन्सी व्यवस्थापन र वार्षिक जिन्सी प्रतिवेदन तयार गर्ने।
- वैदेशिक मनोनयनको सचिवालयको रूपमा काम गर्ने।
- आयोगको संस्थागत क्षमता विकास योजना तयार गर्न र यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- आयोगका दैनिक क्रियाकलाप संचालन गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने।
- आयोगको वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने।
- आयोगको आन्तरिक व्यवस्थापन र नियन्त्रणको प्रबन्ध मिलाउने।

- आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत विवरण, विदा, का.स.मू. र हाजिरी व्यवस्थापन गर्ने ।
- आयोगका सवारी साधनको व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भार लगायतका कार्य गर्ने ।
- आयोगको सरसफाई सम्बन्धी कार्यहरू नियमित रूपमा गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- मन्त्रालयमा रहेका मेशिनरी औजार तथा सरसामानको व्यवस्थापन मर्मत सम्भार र लिलाम सम्बन्धी कार्य गर्ने/गराउने ।
- आयोगका सबै शाखाहरूबाट माग हुने सामग्रीको माग फारम स्वीकृती तथा व्यवस्थापन गर्ने/गराउने ।
- आयोगको दर्ता चलानी, हेल्प डेस्क, टेलिफोन, फोटोकपी, इत्यादि सुचारु रूपले सञ्चालन गर्ने/गराउने ।
- विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त उजुरी गुनासा र आयोगमा प्राप्त जन गुनासोको व्यवस्थापन गर्ने/गराउने ।
- आयोग कम्पाउण्ड तथा वगैचाको नियमित स्याहार,सम्भार तथा सुधारको कार्य ।
- आयोगमा दरबन्दीमा रहेका कर्मचारीहरूलाई शाखा पदस्थापन गर्ने र कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।
- कम्प्यूटर/प्रिन्टर/नेटवर्किङ्ग सम्बन्धी मर्मत/रेखदेख/स्याहार सम्भार गर्न लगाउने ।
- आयोगबाट भएका महत्वपूर्ण उपलब्धि तथा प्रकाशनहरू सार्वजनिक गर्ने गराउने ।
- आयोगको आर्थिक प्रशासन(विनियोजन) /राजस्व/धरौटीको लेखा/प्रतिवेदन/लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य सञ्चालन ।

अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण शाखा

- प्राकृतिक स्रोत लगायत वित्तीय संघीयताको विविध विधामा अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- Macro-econometric forecasting सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- Macro-economic diagnostic सम्बन्धी कार्यहरू ।
- विभिन्न निकायबाट नीतिगत राय सुझाव माग गरिएमा सो को अध्ययन गरी राय सुझाव तयार गर्ने ।
- प्राकृतिक स्रोत लगायतका वित्तीय संघीयता क्षेत्रमा Best practices लाई समेटी Knowledge Series हरू निकाल्ने ।
- आयोगका सम्बन्धमा पत्र पत्रिकामा निस्किएका खबरहरू सङ्कलन गरी विश्लेषण गर्ने ।
- आयोगले गर्ने बृहद प्रभाव पार्ने खालका अनुसन्धानमूलक परियोजनाहरूको खाका बनाउने र अनुसन्धान गर्ने र यसको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य-सम्पादन सूचक सम्बन्धी कार्यहरू ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको Expenditure Needs विश्लेषण सम्बन्धी कार्यहरू ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक सामाजिक असमानताका सूचक सम्बन्धी कार्यहरू ।
- केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय तहको Fiscal Space सम्बन्धी अनुसन्धानहरू ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको विनियोजन ऐन तथा आर्थिक ऐनको विश्लेषण सम्बन्धी कार्यहरू ।
- आयोगले अपनाएका सूत्रहरूको प्रभावकारिता अध्ययन सम्बन्धी कार्यहरू ।
- केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्च जिम्मेवारी सम्बन्धी अनुसन्धामूलक कार्यहरू ।
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण ।
- आयोगलाई आवश्यक पर्ने तथ्याङ्कको सङ्कलन,खोज र अनुसन्धान गर्ने ।

योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा

- Medium- Term Expenditure Framework सम्बन्धमा राष्ट्रिय योजना आयोग सम्बन्धी कार्यहरू ।

- प्रदेश तथा स्थानीय तहको PIMA Assessment सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगका कामसँग सम्बन्धित परियोजना दस्तावेज तयार गर्ने कार्य ।
- आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्यहरू ।
- आयोगसँग सम्बन्धित काममा वैदेशिक सहायतामा सम्पर्क विन्दुको रूपमा काम गर्ने कार्य ।
- योजना, बजेट कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यका लागि अर्थ मन्त्रालय सम्बन्धी कार्यको सम्पर्क विन्दुको कार्य ।
- राष्ट्रिय योजना आयोग सम्बन्धी कार्यका लागि सम्पर्क विन्दुका रूपमा कार्य ।
- आयोगको योजना कार्यक्रमका कार्यन्वयनका लागि नतिजामूलक वार्षिक कार्य-सम्पादन योजना तयार गर्ने कार्य ।
- आयोगबाट सम्पादन भएका कार्यहरूको चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगबाट भएका कामका सम्बन्धमा चौमासिक तथा वार्षिक समीक्षाको व्यवस्थापन गर्ने र समीक्षा प्रतिवेदनहरू प्रकाशन सम्बन्धी कार्यहरू ।
- विभिन्न निकायबाट आयोगलाई प्राप्त aid-memoire, project document, project concept note सम्बन्धमा राय तथा सुझावको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य ।
- आयोगसँग सम्बन्धित कार्यमा Sustainable Development Goals को सम्पर्क विन्दुको कार्य ।
- Public Expenditure Tracking System सम्बन्धी कार्यहरू ।
- आयोगको Project Bank तयारी सम्बन्धी कार्य ।
- Fiscal Reporting सम्बन्धी कार्यहरू ।
- आयोगको परियोजनाहरूको प्रभाव मूल्याङ्कन (Impact Evaluation), सम्भाव्यता अध्ययन (Feasibility Study) तथा मध्यकालीन समीक्षा (Mid-term review) सम्बन्धी कार्यहरू ।

कानून शाखा

- प्राकृतिक स्रोत साधनको बाँडफाँट सम्बन्धी विषयमा कानूनी राय तथा परामर्श सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न अदालतहरूमा परेका रिट, पुनरावेदनसँग सम्बन्धित कार्य ।
- आयोगको विरुद्धमा परेका मुद्दा मामिलाहरूमा प्रतिरक्षा गर्ने कार्य ।
- आयोगका महाशाखाहरूबाट माग भए बमोजिम कानूनी राय उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न मन्त्रालयबाट रायको लागि प्राप्त कानूनी प्रश्नमा राय प्रतिक्रिया पठाउने सम्बन्धी कार्य ।
- अदालत तथा अन्य न्यायिक निकायबाट भएका फैसलाहरूमा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगबाट भएका र मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नीतिगत निर्णय र परिपत्रहरूको सङ्कलन तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।
- राजपत्रमा सूचना प्रकाशन सम्बन्धी कार्य ।

आर्थिक प्रशासन शाखा

- आयोगको लागि वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- विनियोजन, राजश्व, धरौटी सम्बन्धी प्राप्त बिल, भरपाई तथा सम्बन्धित अन्य कागजातहरूको जाँच सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगको लागि निकास माग गर्न सम्बन्धी कागजात तयार गर्ने कार्य ।

- राजस्व, धरौटीको लेखा तथा श्रेस्ताहरू तयार गरी अभिलेख राख्ने कार्य ।
- प्राप्त अख्तियारी एवम् निकास बमोजिम विनियोजन खर्चको श्रेस्ता तयार गरी अभिलेख राख्ने कार्य ।
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित विषयहरूमा शाखा/महाशाखा प्रमुखलाई राय का सम्बन्धी कार्य ।
- बेरुजुको लगत राख्ने र बेरुजु फछ्यौट गर्न प्रमाण जुटाई पेश गर्ने कार्य ।
- मासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदनहरू तयार गर्ने एवम् वार्षिक आर्थिक विवरण तयार गर्ने कार्य ।

तथ्याङ्क विश्लेषण शाखा

- आयोगलाई आवश्यक पर्ने राष्ट्रिय प्रादेशिक तथा स्थानीय तथा विषयगत तथ्याङ्कहरू सङ्कलन अनुसन्धान तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य ।
- अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटका तथ्याङ्कीय विश्लेषण तथा सूचकहरू निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- प्राकृतिक स्रोतको लगानी तथा प्राप्त प्रतिफलको वितरणको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, विश्लेषण र व्यवस्थित सम्बन्धी कार्य ।
- प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टि बाँडफाँटका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, बाँडफाँटका, व्यवस्थित तथा सूचक निर्माण सम्बन्धी कार्य ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग लगायतका तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायसँग समन्वय सम्बन्धी कार्यहरू ।
- आयोगको कामको निमित्त प्रदेश तथा स्थानीय तहको तथ्याङ्क सङ्कलन विश्लेषण व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धीको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यहरू ।
- आयोगको कामको निमित्त प्रदेश तथा स्थानीय तहको तथ्याङ्क आधार तयार गर्न क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगको कामको निमित्त प्रदेश तथा स्थानीय तहको तथ्याङ्क आधार तयार गर्न सुझावहरू सम्बन्धी कार्य ।
- तथ्याङ्कको गुणस्तर मापन सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त तथ्याङ्कको एकरूपता एकिन गर्न परीक्षण सम्बन्धी कार्य ।
- शाखाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने ।
- शाखाको प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

(२) वित्तीय व्यवस्थापन महाशाखा:

- संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच र प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँड गर्ने विस्तृत आधार तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको राजस्व असुली र खर्च जिम्मेवारीमा गर्नु पर्ने सुधारका उपायहरूको अध्ययन गरी सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँडको आधारहरूको पुनरावलोकन गरी थप परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- तीनै तहका सरकारहरू बीचमा राजस्व बाँडफाँड सम्बन्धमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्न उपयुक्त उपायहरू सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य ।
- संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई तथा प्रदेश सञ्चित कोषबाट स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य ।

- प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण भएको अनुदानको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका लागि सुझाव प्रस्तुत गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारणका लागि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने कार्य।
- प्रदेश र स्थानीय तहबीच हुने सवारी साधन करको बाँडफाँड सिफरिस सम्बन्धी कार्य।

राजस्व बाँडफाँट शाखा

- प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्व बाँडफाँटको विस्तृत आधार ढाँचा निर्धारण सम्बन्धी कार्यहरू।
- प्रदेश सरकारबाट गरिएको राजस्व बाँडफाँटको स्थिति विवरण तयार सम्बन्धी कार्य।
- राजस्व बाँडफाँट र राजस्व सुधार सम्बन्धमा सम्पर्क विन्दुको कार्य।
- संघ र प्रदेश सरकारको राजस्वको बाँडफाँटको आधारको पुनरावलोकन तथा परिमार्जन सम्बन्धी कार्यहरू।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्व सुधार सम्बन्धी कार्यहरू।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक ऐनको विश्लेषण सम्बन्धी कार्यहरू।
- राजस्व तथा राजस्व सुधार सम्बन्धमा संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट सुझाव वा प्राविधिक सहयोग माग गरिएमा यसको सम्पर्क विन्दुको कार्य।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्व मापदण्ड सम्बन्धी कार्यहरू।
- राजस्व र राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धमा आयोग र सरकारका विभिन्न तहबीचको सह-कार्य र समन्वय सम्बन्धी कार्यहरू।
- राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धमा सरकारका तहबीच विवाद उत्पन्न भएमा यसको विश्लेषण गरी निरूपणका उपायहरू पहिल्याउने कार्यहरू।
- राजस्व सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्यासको अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यहरू।
- राजस्व र राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धी अन्य कार्यहरू।

वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा

- संघीय संचित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने वित्तीय समानीकरण अनुदानका विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने।
- प्रदेश संचित कोषबाट स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने वित्तीय समानीकरण अनुदानका विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने।
- प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने।
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण भएको वित्तीय समानीकरणको अनुदानको सदुपयोगको मापदण्ड तयार गर्ने।
- तल्लो तहका सरकारहरूको खर्चको आवश्यकता एकिन गर्न अध्ययन गर्ने/गराउने।
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण भएको अनुदानको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरूको समाधानका लागि सुझाव तयार गर्ने।
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारणका लागि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले ऋण परिचालन गर्दा अवलम्बन गर्नु पर्ने उपायहरू तयार गर्ने।

- ऋण तथा लगानी परिचालन सम्बन्धमा उत्पन्न विवाद समाधानका उपायहरू तयार गर्ने।
- आन्तरिक ऋण व्यवस्थापनमा लिनु पर्ने उपयुक्त नीतिहरूको अध्ययन गर्ने।
- आन्तरिक ऋणको उपयोग सम्बन्धमा तीनै तहका सरकारलाई सुझाव दिने आधार तयार गर्ने।
- ऋण तथा लगानीका लागि उपयुक्त माध्यमहरूको अध्ययन अनुसन्धान गरी आधारहरू तयार गर्ने।

(३) प्राकृतिक स्रोत परिचालन तथा रोयल्टी बाँडफाँट महाशाखा:

- पर्वतारोहण, विद्युत, वन, खानी तथा खनिज र पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनबाट प्राप्त हुने रोयल्टीहरूको उपयोग तथा वितरणको आधार र ढाँचा सिफारिस सम्बन्धी कार्य।
- प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँटका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, सम्बन्धी कार्य।
- प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको उपयोग तथा बाँडफाँटमा उत्पन्न विवाद समाधानका उपायहरू पहिचान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोत साधनको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको प्रक्षेपण तथा विश्लेषण गरी उपयोगको उपयुक्त आधारहरू पहिचान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा हुने वातावरणीय प्रभावको आँकलन गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूको सिफारिस गर्ने।
- महाशाखासँग सम्बन्धित कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र यसको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू।
- प्राकृतिक स्रोतको लगत तथा नक्साङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू।
- प्राकृतिक स्रोतको विषयमा सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य सम्बन्धी कार्यहरू।

विद्युत तथा जलस्रोत रोयल्टी शाखा

- तीनै तहका सरकारबाट विद्युत रोयल्टीको उपयोगमा न्यायोचित समानता भए नभएका विषयमा विवरण संकलन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग तथा बाँडफाँटमा न्यायोचित समानता कायम गर्ने विषयमा सुझाव दिने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग तथा बाँडफाँटमा उत्पन्न विवादहरूको अध्ययन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग तथा बाँडफाँटमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका उपायहरू पहिचान गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन तथा बिप्लेशन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको उपयोगको उपयुक्तता अध्ययन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरू तयार गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको आँकलन तथा विश्लेषण गर्न विवरण सङ्कलन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूको सुझाव पेश गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति विवरण तयार गर्ने।
- बहुउद्देश्यीय जलविद्युत आयोजनाको लगानीको हिस्सा तथा प्रतिफल सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।

- जलस्रोतको उपयोग बाट संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूको समस्टिगत आर्थिक स्थितिमा पर्ने प्रभाव बारे अध्ययन गर्ने।
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने आयोजनाहरूको लगानीका विकल्पहरू पहिचान गरी सुझाव पेश गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- जलस्रोतको उपयोग र बाँडफाँट सम्बन्धमा आयोगको संगठनात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक पर्ने तालिम प्रशिक्षण आदिको आवश्यकता पहिचान गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलनका लागि तथ्याङ्क पेश गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने तथा स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरू तयार गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरूको सम्बन्धमा वस्तुस्थिति बुझी समाधानका उपायहरू खोजी गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति तयार गरी पेश गर्ने।

खानी रोयल्टी तथा खनिज पदार्थ परिचालन शाखा

- तीनै तहका सरकारबाट खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोग र बाँडफाँटमा न्यायोचित समानता भए नभएका विषयमा विवरण सङ्कलन गरी प्रस्तुत गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोगमा न्यायोचित समानता कायम गर्ने विषयमा सुझाव पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरूको अध्ययन गरी विवरण पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका उपायहरू पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको विश्लेषण गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको उपयोगको उपयुक्तता अध्ययन गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरू तयार गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको विश्लेषण गर्न विवरण सङ्कलन गरी प्रस्तुत गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूको सुझाव पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति पेश गर्ने।

वन रोयल्टी तथा वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन शाखा

- वन रोयल्टीको उपयोगमा न्यायोचित समानता कायम गर्ने विषयमा सुझाव पेश गर्ने।
- वन स्रोतको परिचालन, उपयोग तथा रोयल्टी बाँडफाँटमा उत्पन्न विवादहरूको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी विवरण पेश गर्ने।

- वन श्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरू बीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण सम्बन्धी सुझावहरू सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन गर्ने ।
- वन रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको उपयोगको उपयुक्तता अध्ययन गर्ने।
- वन श्रोत परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तयार गरी सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरू तयार गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको आँकलन गर्न विवरण सङ्कलन गरी सुझाव पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूको सुझाव पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति पेश गर्ने।
- प्राकृतिक श्रोतको बाँडफाँट गर्दा सो संग सम्बन्धीत वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन सम्बन्धी आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गरी सिफारिस गर्ने।
- वन श्रोतको परिचालनमा तीनै तहको सरकारले गर्ने लगानीको हिस्सा निर्धारणका आधारहरू तयार गरी सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- वन श्रोत परिचालनबाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणका आधारहरू तयार गरी सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा अध्ययन गरी नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझावको लागि पेश गर्ने।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूले प्राकृतिक श्रोतको प्रयोग वा विकासबाट प्राप्त लाभको समन्यायिक वितरणको व्यवस्था गर्ने र त्यस्तो लाभको निश्चि अंश रोयल्टी , सेवा वा वस्तुको रूपमा परियोजना प्रभावित क्षेत्र र स्थानीय समुदायलाई कानून बमोजिम वितरण भए नभएको अययन तथा अनुगमन गरी आवश्यक सुझावको लागि पेश गर्ने।
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहले प्राकृतिक श्रोतको उपयोग गर्दा स्थानीय समुदायले लगानी गर्न चाहेका क्षेत्रहरूको अध्ययन गरी लगानीको प्रकृति र आकारको आधारमा कानून बमोजिमको अंश लगानी गर्न प्रथमिकताको लागि सुझाव पेश गर्ने।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको प्राकृतिक श्रोतको अवस्था, राजस्व उठाउन सक्ने क्षमता र सम्भाव्यताको अध्ययन गरी राजस्व परिचालनमा सुधारको लागि सिफारिस गर्ने।
- वन तथा वातावरण ऐन र अन्य प्राकृतिक श्रोत सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली अध्ययन गरी वाझिएका विषयहरूलाई एक अर्कोसँग परिपुरक बनाउनको लागि सम्बन्धित मन्त्रालयहरूमा सुझावको लागि पेश गर्ने।

- प्राकृतिक श्रोतको बाँडफाँट गर्दा त्यसले वन तथा वातावरणमा पार्ने प्रभाव सम्बन्धमा सुक्ष्म एवम् बृहत रूपमा वातावरणीय मूल्याङ्कन गर्न सक्ने किसिमका वन क्षेत्रको अवस्था र सम्भाव्यताको इन्भेन्ट्री तयार गरी वर्गीकरण समेत गरी सिफारिसको लागि सुझाव पेश गर्ने।
- वन श्रोतको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले अवलम्बन गर्न उपयुक्त पद्धति सम्बन्धमा सम्बन्धीत सरोकारवाला, विज्ञहरुसग छलफल, हाल सम्म प्राप्त भएका स्थानीय अनुभवहरुको निचोड र अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा अवलम्बन भएका पद्धतिहरुको समेत विश्लेषण गरी आवश्यक सुझावको लागि पेश गर्ने।
- वन व्यवस्थापनमा संलग्न र वन व्यवस्थापनमा दायित्व ग्रहण गर्ने संस्थागत संरचना अन्तर्गतका विभिन्न समुदायद्वारा व्यवस्थापन गरिएका वनहरुबाट प्राप्त हुने वन रोयल्टी तथा संरक्षित क्षेत्रबाट प्राप्त रोयल्टी सम्बन्धी विवरण प्राप्त गरी वन क्षेत्रको विकास तथा व्यवस्थापनमा लगानी तथा रोयल्टी बाँडफाँटको लागि सिफारिस गर्न सुझाव पेश गर्ने।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको विभाज्य कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच वन रोयल्टी बाँडफाँट गर्ने विस्तृत ढाँचा निर्धारण गर्न सहयोग गर्ने।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले वन रोयल्टी सङ्कलन सम्बन्धी गर्नु पर्ने सुधारका उपायहरुको अध्ययन गरी सिफारिस लागि पेश गर्ने।
- संघ र प्रदेश सरकारको वन रोयल्टी बाँडफाँटको आधारहरुको पुनरावलोकन गरी थप परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्न आयोग समक्ष पेश गर्ने।
- वन श्रोत सम्बन्धी विविध पक्षको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी त्यसबाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकारको वन क्षेत्रबाट प्राप्त बजेट विश्लेषण गरी संघीय विभाज्य कोष संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको बीचमा हुने बाँडफाँटको हिस्सा निर्धारणसँग सम्बन्धित कार्यमा सिफारिस गर्न सहयोग गर्ने।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहहरुलाई गरिने वन रोयल्टी बाँडफाँटको नीति र वितरणको आधार तयार गर्न सुझावको लागि पेश गर्ने।
- वन क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व भौगोलिक (तराई, भावर, चुरे, पहाड, हिमाल तथा उच्च पहाडी र हिमाली खर्क समेत) क्षेत्र, हावापानी, र व्यवस्थापनको जिम्मेवारी (सरकार, समुदाय, निजी क्षेत्र एवं संस्थाहरु) जस्ता पक्षहरु समेतको वर्गीकरण अनुसार अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी तीनै तहका सरकारलाई प्राप्त हुन सक्ने राजस्व एवम् रोयल्टी एकिन गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा वन क्षेत्रको योगदान र उपयोगको तथ्यगत खाका तयार गरी तीनै तहमा समन्यायीक बाँडफाँट गर्ने सम्बन्धी सुझावको लागि आयोगमा पेश गर्ने।
- नेपालका रैथाने एवं विश्व संरक्षण सूचीमा सूचीकृत भएका लोप हुन लागेका र लोपन्मुख वन्यजन्तु तथा वनस्पतिहरु एवं वन क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक एव प्राकृतिक सम्पदा र जैविक विविधताको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी त्यस्ता अमूल्य सम्पदा संरक्षण तथा व्यवस्थापनको लागि बजेटको विशेष व्यवस्था सम्बन्धी सिफारिसको लागि सुझाव पेश गर्ने।
- प्राकृतिक रूपमा प्राप्त हुने आर्थिक, वातावरणीय एवम् औषधीय रूपमा महत्वपूर्ण गैरकाष्ठ वन पैदवार प्रयास पाईने प्रदेश तथा स्थानीय तहहरुको अध्ययन अनुसन्धानको माध्यमबाट Inventory तयार गरी वढी सम्भाव्य

क्षेत्रहरू र उत्पादन हुने वस्तुहरू एकिकन गरी लगानी गर्न र त्यस्ता गैहकाष्ठ तथा जडिवुटीहरूको अन्य व्यक्तिगत, सामुदायिक एवम् संस्थागत क्षेत्रमा प्रसारण तथा विकासको लागि सिफारिस गर्न पेश गर्ने।

- यस आयोगबाट वन तथा वातावरण सम्बन्धी पर्ने विविध विषयमा अध्ययन अनुसन्धानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को २२ र २३ बमोजिम आवश्यकता नियम, निर्देशिका र मापदण्ड बनाई स्वीकृतको लागि पेश गर्ने।
- आयोगबाट सम्पादन गर्नु पर्ने कुनै पनि कर्षमा आवश्यक सहयोग गर्ने।

पर्वतारोहण रोयल्टी तथा पर्यटन शाखा

- तीनै तहका सरकारबाट पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूबाट प्राप्त हुन सक्ने रोयल्टी उपयोग र बाँडफाँटमा न्यायोचित समानता कायम भए नभएका विषयमा विवरण सङ्कलन गर्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको अभिलेख दुरुस्त राख्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका उपायहरू सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन गर्न तथ्याङ्क सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफलको उपयोगको विवरण सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा भएको विवरण सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको विवरण सङ्कलन गरी सुझाव पेश गर्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूको अवलम्बन भए नभएको अनुगमन गर्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति पेश गर्ने।

५. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा:

नेपाल सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय तहमा र प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहहरूमा प्रदान गरिने वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी सिफारिस

६. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:

आयोग

७. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि:

दस्तुर- दस्तुर नलाग्ने

अवधि- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले तोकेको समयावधि

८. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी:

क) प्रक्रिया

छलफल, तथ्याङ्क विश्लेषण तथा ढाँचा तर्जुमा

ख) निर्णय गर्ने अधिकारी

आयोग

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

आयोग

१०. सम्पादन गरेको कामको विवरण:

आयोगबाट भएका कामकारवाहीको विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरे अनुसार रहेको छ।

आयोगको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनको हालसम्मको प्रगति

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
१	आयोगको रणनीतिक योजना सम्बन्धमा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	३	योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा	आयोगको रणनीतिक योजनाको मस्यौदाउपर सुझाव माग गरी आयोगको वेबसाइटमा सूचना राखिएको।
२	आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन तयारी, प्रकाशन तथा वितरण	वटा	८	योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा	आयोगको तेस्रो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्माननीय राष्ट्रपति समक्ष पेश गरिएको। वार्षिक प्रतिवेदन छपाइका लागि मुद्रण विभागमा पठाइएको।
३	स्नातकोत्तर तथा विद्यावारिधी शोध अध्ययन सहयोग कार्यक्रम	जना	६	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण शाखा	कार्यविधि निर्माणका क्रममा रहेको।
४	विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लागि वित्तीय संघीयताका बिषयमा ईन्टर्नेशिप अध्ययन कार्यक्रम	जना	५	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण शाखा	कार्यविधि निर्माणका क्रममा रहेको।
५	प्रदेश तथा स्थानीय तहमा विभिन्न सरोकारवाला व्यक्ति/निकायसँग आयोगको भूमिका तथा काम कारवाही सम्बन्धमा बृहत अन्तरक्रिया कार्यक्रम	वटा	२२	सबै महाशाखा/शाखाहरूसँगको समन्वयमा योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा	पर्वत जिल्ला अन्तर्गतका स्थानीय तहहरूसँग छलफल र अन्तर्क्रिया सम्पन्न गरिएको।
६	वित्तीय समानीकरण अनुदान राजस्व बाँडफाँट तथा रोयल्टी बाँडफाँटका लागि प्रयोग भएका विभिन्न निकाय तथा तहवाट प्राप्त तथ्यांकको field verification गरी अध्यावधिक गर्ने।	पटक	१	तथ्याङ्क विश्लेषण शाखा	
७	आयोगको काम कारवाही सम्बद्ध कानून/कार्यविधि/निर्देशिकाको तर्जुमा	पटक	३	कानून शाखा	मस्यौदा तयार भई छलफलको क्रममा रहेको।

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
	एवम् परिमार्जन कार्य (अध्ययन/सर्वेक्षण)				
८	प्राकृतिक स्रोत परिचालनमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफल निर्धारणका आधार तय गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन।	पटक	१	विद्युत तथा जलस्रोत रोयल्टी शाखा	अवधारणा पत्र, कार्यक्षेत्रगत शर्त तथा लागत अनुमान स्वीकृत भई परामर्श सेवा खरिदको प्रक्रिया सुरु भएको।
९	प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।	पटक	३	खानी रोयल्टी तथा खनिज पदार्थ परिचालन शाखा	
१०	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँट भएका आयोजनाहरूको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन कार्यान्वयन सम्बन्धमा अध्ययन।	पटक	१	वन रोयल्टी तथा वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन शाखा	
११	नेपालमा पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोतहरूबाट हालसम्म उठेका र भविष्यमा प्राप्त हुन सक्ने रोयल्टी सम्बन्धमा अध्ययन।	पटक	१	विद्युत तथा जलस्रोत रोयल्टी शाखा	अवधारणा पत्र, लागत अनुमान तथा कार्यक्षेत्रगत शर्त स्वीकृत भई आयोगमा सूचीकृत परामर्शदातासँग लिखित प्रस्ताव माग गरी खरिद प्रक्रिया सुरु भएको।
१२	वन क्षेत्रलगायतका प्राकृतिक स्रोतको क्षेत्रगत तथ्याङ्क तथा रोयल्टीको विवरण व्यवस्थापन सम्बन्धी सफटवेयर अद्यावधिक तथा तालिम।	पटक	३	वन रोयल्टी तथा वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन शाखा	
१३	प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँट एवं उपयोग सम्बन्धमा केन्द्रीयस्तरमा	पटक	१	पर्वतारोहण रोयल्टी तथा पर्यटन शाखा	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
	अन्तरक्रिया कार्यक्रम ।				
१४	केन्द्रीयस्तरमा विभिन्न सरोकारवाला व्यक्ति/निकायसँग आयोगको भूमिका तथा काम कारबाही सम्बन्धमा वृहत अन्तरक्रिया कार्यक्रम ।	पटक	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	
१५	सङ्घीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान प्रयोजनार्थ प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता र राजस्व क्षमता तथा वित्तीय अन्तरको अध्ययन ।	पटक	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	
१६	नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय सरकारलाई र प्रदेश सरकारले स्थानीय सरकारलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार निर्धारण तथा सोको कार्यान्वयन सम्बन्धी अध्ययन ।	पटक	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	अवधारणा पत्र र कार्यक्षेत्रगत शर्त स्वीकृत भएको ।
१७	समष्टिगत आर्थिक सूचकहरुको विश्लेषण तथा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सम्बन्धी अध्ययन ।	पटक	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	अवधारणा पत्र र कार्यक्षेत्रगत शर्त स्वीकृत भएको ।
१८	प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने वित्तीय समानीकरण अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गतको न्युनतम अनुदान सम्बन्धी सैद्धान्तिक आधार तथा	पटक	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	अवधारणा पत्र र कार्यक्षेत्रगत शर्त स्वीकृत भएको ।

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
	अभ्यास सम्बन्धी अध्ययन।				
१९	पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम	जना	१०	प्रशासन शाखा	
२०	आयोगको वार्षिक उत्सव समारोह आयोजना गर्ने	पटक	१	प्रशासन शाखा	
२१	आयोगको प्रतिक चिन्ह निर्माण	पटक	१	प्रशासन शाखा	आयोगको लोगो निर्माणका लागि प्रतिस्पर्धाका आधारमा उत्कृष्ट लोगो छनौट गर्ने सम्बन्धमा राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गरी लोगो सम्बन्धी प्रस्ताव माग गरेको।
२२	तहगत सरकारहरूबीच राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धमा उठेका तथा उठ्न सक्ने विवाद समाधान सम्बन्धी अध्ययन। (ढुङ्गा गिटी बालुवा, घरबहाल कर, सवारी साधन कर)		१	राजस्व बाँडफाँट शाखा	
२३	प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँटको सम्भावना र आधार तथा ढाँचा निर्धारण सम्बन्धी अध्ययन।		१	राजस्व बाँडफाँट शाखा	
२४	प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य सम्पादन सूचकहरू सम्बन्धी अध्ययन तथा अन्तरक्रिया।	पटक	७	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण शाखा	

११. प्रवक्ता:

सह-सचिव श्री कृष्णबहादुर बोहरा
नीति विश्लेषण तथा व्यवस्थापन महशाखा
सम्पर्क नं. ४२००२७२

१२. सूचना अधिकारी:

उप-सचिव श्री लक्ष्मीप्रसाद रेग्मी
सम्पर्क नं. ४२००६६३

१३. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची:

आयोगको कार्य सञ्चालनमा प्रयोग हुने ऐन, नियम, विनियम तथा निर्देशिकाहरू यसप्रकार छन्।

- नेपालको संविधान
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग नियमावली, २०७६
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूको आचार संहिता, २०७६
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७८

१४. आयोगका पदाधिकारीहरूको नामावली:

माननीय अध्यक्ष, श्री बालानन्द पौडेल
माननीय सदस्य, श्री जुधद बहादुर गुरुङ
माननीय सदस्य, श्री अमर राज मिश्र
माननीय सदस्य, श्री विपिन राज निरौला

१५. आयोगमा कार्यरत कर्मचारीको नामावली:

आयोगमा कार्यरत कर्मचारीको नामावली देहायबमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद
१	श्री गोकर्णमणि दुवाडी	सचिव
२	श्री कृष्ण बहादुर बोहरा	सहसचिव
३	श्री युगजतन हुमागाई	उपसचिव
४	श्री बशिष्ठ कुमार घिमिरे	उपसचिव(कानून)
५	श्री जयराम प्रजापति	सिनियर डिभिजनल ईन्जिनियर

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद
६	श्री दिनेश भट्टराई	बरिष्ठ तथ्याङ्क अधिकृत
७	श्री ईश्वरीप्रसाद पाण्डे	उपसचिव
८	श्री विन्देश्वर प्रसाद लेखक	उपसचिव
९	श्री लक्ष्मी प्रसाद रेग्मी	उपसचिव
१०	श्री नारायण प्रसाद अधिकारी	उपसचिव
११	श्री राजु बस्नेत	उपसचिव
१२	श्री लक्ष्मी कुमारी न्यौपाने	सहायक वन अधिकृत
१३	श्री विमला काफ्ले बाग्ले	शाखा अधिकृत
१४	श्री शिव ओम श्रेष्ठ	शाखा अधिकृत
१५	श्री अन्नजना गिरी	शाखा अधिकृत
१६	श्री नरकुमारी राई	शाखा अधिकृत
१७	श्री भिमप्रसाद काफ्ले	लेखा अधिकृत
१८	श्री विवेक घिमिरे	शाखा अधिकृत
१९	श्री निर्मल परियार	शाखा अधिकृत
२०	श्री पोष्टराज पौडेल	इन्जिनियर
२१	श्री गीता कुमारी शर्मा	शाखा अधिकृत
२२	श्री अर्जुन शर्मा	शाखा अधिकृत
२३	श्री महेशकुमार गुरुङ	शाखा अधिकृत
२४	श्री सन्तोष लामिछाने	शाखा अधिकृत
२५	श्री सीतादेवी न्यौपाने	शाखा अधिकृत
२६	श्री इन्दिरा न्यौपाने	शाखा अधिकृत
२७	श्री शर्मिला लामिछाने	शाखा अधिकृत
२८	श्री कमल सिंह कटुवाल	नायव सुब्बा
२९	श्री रमेश आचार्य	नायव सुब्बा
३०	श्री चन्द्रशेर राना	कम्प्युटर अपरेटर
३१	श्री बीरेन्द्र अधिकारी	नायव सुब्बा
३२	श्री सुस्मा मरासिनी	नायव सुब्बा
३३	श्री गीता चपाई	नायव सुब्बा
३४	श्री सामना सुवेदी	नायव सुब्बा
३५	श्री ईश्वर पौडेल	नायव सुब्बा
३६	श्री दिलकुमार श्रेष्ठ	कम्प्युटर अपरेटर
३७	श्री रमा गोतामे	कम्प्युटर अपरेटर
३८	श्री सुरेश चौधरी	कम्प्युटर अपरेटर

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद
३९	श्री रम्भा श्रेष्ठ	कम्प्युटर अपरेटर
४०	श्री श्रीकृष्ण महर्जन	हलुका सवारी चालक
४१	श्री विमल प्रसाद आचार्य	हलुका सवारी चालक
४२	श्री राजु थापा मगर	हलुका सवारी चालक
४३	श्री भरत सुवेदी	हलुका सवारी चालक
४४	श्री भोला काफ्ले	हलुका सवारी चालक
४५	श्री राजु महर्जन	हलुका सवारी चालक
४६	श्री अनिल क्षेत्री	हलुका सवारी चालक
४७	श्री रवि कार्की	कार्यालय सहयोगी
४८	श्री नमिता अर्याल	कार्यालय सहयोगी
४९	श्री अनुजा गैरे भट्टराई	कार्यालय सहयोगी
५०	श्री दुर्गादास श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी
५१	श्री राजेन्द्र ढुंगेल	कार्यालय सहयोगी
५२	श्री धनेश्वर पोखरेल	कार्यालय सहयोगी
५३	श्री दुर्गा चौधरी	कार्यालय सहयोगी
५४	श्री रमा घिमिरे	कार्यालय सहयोगी
५५	श्री सरोज खत्री	कार्यालय सहयोगी

१६. आयोगको ठेगाना:

सिंहदरबार, काठमाडौं

१७. आयोगको सम्पर्क नं

फोन नं - ४२००५९२

फ्याक्स नं - ४२००५९३

१८. आयोगको वेबसाइट:

www.nnrfc.gov.np

१९. आयोगको इमेल:

info@nnrfc.gov.np